

Sverigefinnar
Finska språket i Sverige
Sverigefinsk kultur
Historia

Välkommen!

Här hittar du information om sverigefinnarna, en av Sveriges fem nationella minoriteter.

Artiklar

Här hittar du länkar till webinarier, litteratur, forskningsprojekt, doktorsavhandlingar och studentuppsatser:

[Sverigefinsk forskning: Resurser på webben](#)

Akademisk forskning om sverigefinskhet profilerar sig

Sverigefinskhet, sverigefinnar och det finska språket i Sverige beforskas regelbundet både i Sverige och i utlandet, framför allt i Finland. Forskarna tar fram kunskap om sverigefinnarnas språkanvändning, identitetsskapande, synlighet i offentligheten, hälsa och levnadsvanor.

Sverigefinska aspekter dyker oftast upp i språkämnem, framför allt i frågor kring flerspråkighet och andraspråk, och samhällsvetenskap, där många tvärvetenskapliga forskningsområden som barn- och ungdomsvetenskap, hälsovetenskap eller informations- och biblioteksforskning anknyter sporadiskt till minoritetsforskning.

Relevant forskning kan dock vara svår att hitta, eftersom studierna inte samlas systematiskt eller använder samma vokabulär. Inte heller är forskarna själva alltid medvetna om varandra, särskilt inte om de arbetar inom olika ämnesfält.

Hur skulle man ta ett mer samlat grepp på sådan forskning och tillgängliggöra den för den intresserade allmänheten, och hur skulle forskare kunna upptäcka varandra?

Med detta i åtanke startade jag tillsammans med Leena Huss, professor emerita vid Uppsala universitet, [Sverigefinska forskningsnätverket](#) i januari 2022. Vi noterade att det nog var fler forskare vid svenska universitet som identifierar sig med eller har intresse för den nationella minoriteten än man skulle kunna tro. Ännu fler kanske skulle intresserat för olika sverigefinska aspekter om det funnits incitament, stöd och finansiering.

Vi tänkte att ett gemensamt forum skulle inte bara underlätta att skapa en referensram för forskare utan även för studenter att hitta handledare och mentorer för uppsatser. Meningen var att Sverigefinska forskningsnätverket skulle vara ett multidisciplinärt publiknätverk som fokuserar på att synliggöra var forskning finns och tillgängliggöra forskning för samhällets aktörer.

Det finns åtminstone två övriga aktiva forskarnätverk med relevans för sverigefinskhet: nätverket NatMin för studier av nationella minoritetsspråk i Sverige, koordinerat av Boglárka Straszner, professor i andraspråk vid Högskolan Dalarna, samt nätverket Nationella minoritetsspråk i praktiken, koordinerat av Petra Pedersen, universitetslektor vid Stockholms universitet, och Ulla-Majja Pesola, informationssamordnare vid Skellefteå kommun. Nätverk, en etablerad form av akademisk samverkan, utgör en viktig del av det som kallas för forskningens infrastruktur.

I nuläget finns inget forskningscentrum som skulle åta sig ansvaret att genomföra forskning med sverigefinskhet i fokus. Den så kallade BAM-sektorn (bibliotek, arkiv, museer) genomför, dokumenterar och främjar forskning ur sitt ämnesperspektiv. Institutet för språk och folkminnen (Isof), som numera även tillhandahåller språkcentret för finska, arbetar forskningsbaserat med fokus på språk- och språkrevitaliseringsforskning. Stockholms universitet har ett nationellt uppdrag som lärosäte att ge undervisning i finska, och i koppling till lärarutbildning genomförs lingvistisk och pedagogisk forskning. Även vid Uppsala och Umeå universitet erbjuds kurser i finska, medan vid många andra universitet undervisning och forskning i finska har tynat bort.

Akademisk kunskapsproduktion lever dock i nära koppling till högre undervisning, vilket innebär att studenter har stor betydelse för framtagandet av ny kunskap.

Vid närmare granskning [visar det sig](#) att under sedan 2011 har i genomsnitt drygt fyra studentuppsatser med direkt koppling till sverigefinnar godkänts per år vid svenska lärosäten. Med direkt koppling menar jag att begreppet "sverigefinnar" ("ruotsinsuomalaiset", "Sweden-Finns") explicit nämns i publikationens metadata, dvs. i titeln, abstractet (sammanfattningen) och/eller ämnesord. Uppsatser som godkänts under vårterminen 2023 handlar om [läramas kännedom om sverigefinnar](#) , [revitalisering av finska](#) , [bibliotekens arbete med den nationella minoriteten](#) och [integrering av Finlandsfödda i det svenska majoritetssamhället](#).

Utvecklingen som berör sverigefinnar är relevant både i Sverige och Finland – i Sverige främst ur ett autoktoniskt eller minoritetsperspektiv, i Finland ur ett emigrations- och återflyttningsperspektiv – på grund av den nära sammanflätade migrationshistoriken mellan länderna. Även i Finland har fyra uppsatser per år producerats under den ovannämnda tidperioden och med de ovannämnda kriterierna, främst inom språkstudier, ämnena finska och nordiska språk.

Forskning som berör sverigefinskhet bedrivs med fördel i nära förhållande till fält där sverigefinskhet konkret främjas, stöds och manifesteras: politiken, myndighetsväsendet, civilsamhället. Forskning med sådan position kallas ofta för praktisknära forskning, policyrelevant forskning, angelägen forskning eller forskning i samverkan.

Även om forskning genomförs i nära förhållande till politik och praktik, behöver forskningen tydligt markera sin integritet gentemot dessa. Gränsdragningen kan vara en utmaning för en forskare, som med begrepp skapar en bild av verkligheten som kan ha politisk betydelse och konkreta effekter. Även i offentligheten avkrävs forskaren ofta synpunkter och åsikter. Ska forskaren vara konsekvensneutral och publicera även resultat som kan ha en negativ påverkan på ett nationellt minoritetsspråk i en utsatt position i samhället?

Det kan vara omöjligt för en forskare att vara en neutral observatör eftersom kunskapen är situerad, även forskaren är underkastad olika maktordningar som klass, kön och etnicitet. En forskare som identifierar sig tillhörande den nationella minoriteten skapar mening ur en annan position än någon som inte ser sakerna inifrån. Vem får uttala sig om minoriteten, som själv är heterogen och bestående av många röster?

Som etnologen Hanna Snellman nyligen [beskrev](#) i ett av våra forskningswebbinarier, närmar man sig en minoritet utifrån behöver man utveckla ett perspektiv med antropologisk ödmjukhet och nyfikenhet: en öppenhet för att lyssna in och inkludera inifrånperspektivet i meningsskapandet.

En ännu ganska underutnyttjad möjlighet är att integrera minoritetsperspektiv i initiativ och projekt som i grunden utgått från ett majoritetsperspektiv. När forskar- och forskningsforum finns, öppnas möjligheter att hitta samarbetspartner, även över landsgränser. De virtuella verktyg vi vant oss vid under pandemin har undanröjt många hinder.

I vår tid finns bättre förutsättningar än någonsin att bedriva forskning om sverigefinskhet – och sverigefinsk forskning, systematisk forskning av hög kvalitet med ett uttalat minoritetsperspektiv.

MAARIT JAAKKOLA

Sidan uppdaterad 2023-07-03

Dela på [Twitter/Facebook](#) | [Skriv ut](#)

Om minoritet.se

Minoritet.se sprider kunskap om urfolket samerna som också är en nationell minoritet tillsammans med judar, romer, sverigefinnar och tornedalingar. Sametinget ansvarar för minoritet.se och i arbetet med webbplatsen involveras samerna, judarna, romerna, sverigefinnarna och tornedalingarna.

Genom aktuella reportage och nyheter lär du dig mer om deras kultur, språk och vardag.

Här hittar du en tillgänglighetsredogörelse för minoritet.se

Här hittar du också information om Sveriges minoritetsåtaganden , aktuell lagstiftning och myndighetsinformation från Sametinget och Länsstyrelsen i Stockholms län.

Webbplatsen ska underlätta arbetet inom förvaltningsområdena genom att samla material som rör de nationella minoriteterna på ett ställe. [Information om cookies på webbplatsen.](#)

Webbredaktör karin.skoglund@sametinget.se

Följ oss på facebook

Läs/prenumerera på vårt nyhetsbrev

Tips på nationella minoriteter på Instagram!

Lyssna på sidan

Visa fullbredd